

Labdien,

Paldies par jautājumiem.

Konkrētā ieraksta mērķis ir izcelt Pasaules Veselības organizācijas (PVO) ģenerālsekretāra Tedrosa Adanoma Gebrjesusa sacīto par gaidāmo pandēmiju, kas varētu būt 20 reizes bīstamāka par nesen piedzīvoto pandēmiju, nevis analizēt konkrēto plānoto starptautisko dokumentu. Par "Starptautisko nolīgumu par prevencijas un gatavības pasākumiem saistībā ar pandēmijām" Eiropadome ir izteikusies, ka jaunais starptautiskais normatīvais akts koncentrētos uz "spēcīgāku starptautisko veselības satvaru ar PVO kā koordinējošo iestādi globāla mēroga veselības jautājumos"

(<https://www.consilium.europa.eu/lv/policies/coronavirus/pandemic-treaty/>), tātad, palielinot Pasaules Veselības organizācijas lomu globāla mēroga pandēmijas gadījumā. PVO ir globāla starptautiska organizācija, un tā nenes tiešu atbildību nacionālo parlamentu priekšā. Šobrīd tā ir katras valsts atbildība izlemt kā rīkoties pandēmijas gadījumos.

Plānotā starptautiskā normatīvā akta melnraksta teksta 2.punkts paredz, ka šī dokumenta uzdevums ir risināt sabiedrības veselības problēmas ne vien starptautiskā līmenī, bet arī kopienas, nacionālajā, reģionālajā un starptautiskajā līmenī. Tas potenciāli nosaka rīcību, kuru nekritiski būtu jāpārņem dalībvalsts sabiedrības veselības sistēmai. Vienlaikus melnraksta 2.punkts nosaka, ka līguma darbība attieksies ne tikai uz pandēmijas periodu, bet visu laiku, ieskaitot periodu starp pandēmijām. 28.punkta viens no piedāvājumiem ir norādīt, ka nepastāv iespējas veidot atrunas šim dokumentam.

Melnraksta 3.punkta 7.principam ir piedāvājums uzlikt par atbildību valstīm ar vairāk resursiem rūpēties par valstīm, kurām ir mazāk resursu. Tas potenciāli var izraisīt prasību pandēmijas gadījumā izlietot līdzekļus citu valstu veselības izaicinājumu risināšanā. To var salīdzināt ar nepieciešamību nelietderīgi iepirkt papildus vakcīnas par vairākiem miljoniem eiro COVID-19 pandēmijas laikā, lai tās noziedotu valstīm citos kontinentos. 11.princips paredz centrālo lomu Pasaules Veselības organizācijai nevis nacionālai sabiedrības veselības iestādei.

Melnraksta 17.punkta piedāvājums paredz, ka PVO izstrādātais starptautiskais normatīvais akts tiks pilnībā ieviests nacionālajos tiesību aktos. Lai gan punktā ir pieminēts, ka tiks respektēta nacionālā suverenitāte, Latvijas valdība bieži nekritiski pieņem dažādas starptautiskās normas, nepielāgojot nacionālajai situācijai.

Papildus 22.punkts ievieš komiteju, kas pārbaudīs šī starptautiskā normatīvā akta ieviešanu dalībvalstīs un 19.punkts paredz regulāru finansējumu tam, lai sagatavotos pandēmijām.

Vienlaikus informācija sakrīt ar oficiālā un respektablā mediju avotā "The Telegraph" sniegto informāciju, ka plānotais starptautiskais normatīvais akts var padarīt PVO ieteikumus juridiski "saistošus". Seši Lielbritānijas parlamenta deputāti ir uzrakstījuši iesniegumu, kas norāda uz potenciālo bīstamību Pasaules Veselības organizācijai kļūt ne vien par konsultējošu globālu organizāciju, bet par juridiski saistošu sabiedrības veselības politikas autoritāti.

(<https://www.telegraph.co.uk/politics/2023/05/25/who-pandemic-treaty-lockdown-uk-ministers-fear/>)

Lai veiksmīga diena!